

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1VCdo/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 7192898779
Dátum vydania rozhodnutia: 28. apríla 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7192898779.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veľkom senáte občianskoprávneho kolégia zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka, JUDr. Daniely Švecovej, JUDr. Oľgy Trnkovej, JUDr. Jána Šikutu, PhD., JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Martina Vladika, v spore žalobkyne X., bývajúcej v Z. proti žalovanému X., bývajúcemu v Z., v dovolacom konaní zastúpenému GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kováčska 53, za ktorú koná JUDr. Adrián Graban, advokát a konateľ, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenej na Okresnom súde Košice I, pod sp. zn. 34 C 197/1992, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11.mája 2017, sp. zn. 2 Co/260/2016 takto

Vec v r a c i a na prejednanie a rozhodnutie senátu 6 C.

r o z h o d o l :

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Košice I rozsudkom z 15.marca 2010 č.k. 34 C 197/1992-267 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tak, že do vlastníctva žalobkyne prikázal hnutelné veci, resp. ich zostatkové hodnoty v sume 411,64 eur a hodnotu členského podielu v Stavebnom bytovom družstve II Košice v sume 68.800 eur a do vlastníctva žalovanému prikázal hnutelné veci, resp. ich zostatkové hodnoty spolu v sume 2.288,09 eur. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 33.844,175 eur na vyrovnanie podielov v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Účastníkom uložil povinnosť v lehote 3 dní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet prvostupňového súdu súdny poplatok v sume 1.430 eur a povinnosť zaplatiť štátu trovy, ktoré platil a to každému v sume 373,83 eur. Vychádzal zo zistenia, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej len „BSM“) zaniklo dňom 4.apríla 1989 a že na jeho vyporiadaní sa účastníci nedohodli. K vyporiadaniu členského podielu v bytovom družstve uviedol, že podľa ustálenej judikatúry, ak manželom za trvania manželstva vzniklo nielen právo spoločného užívania družstevného bytu, ale aj spoločné členstvo v bytovom družstve, potom hodnota členských práv a povinností spojených s užívaním tohto bytu je spoločnou majetkovou hodnotou manželov, ktorú je potrebné v rámci BSM vyporiadať. K oceňovaniu členského podielu uviedol, že sudy pôvodne prihliadali v rámci vyporiadania BSM k jeho zostatkovej hodnote, ktorej výšku

zistovali ku dňu zániku BSM. Členský podiel sa však stal legálnym predmetom obchodu, z ktorého dôvodu súdna prax pri určovaní jeho ceny vychádza z trhovej hodnoty. Dospel preto k záveru, že aj v danom prípade, pri stanovení ceny členského podielu je treba vychádzať z jeho trhovej hodnoty (cena, ktorú by bolo možné dosiahnuť za prevod členského podielu v družstve v rozhodnej dobe a mieste) zisťovanej ku dňu rozhodovania súdu o vyporiadaní BSM, avšak podľa stavu veci v čase zániku BSM. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. a § 148 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 27. januára 2011 sp. zn. 4 Co 180/2010 na odvolanie žalobkyne rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Stotožnil sa s uvedeným právnym názorom súdu prvého stupňa.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 28. mája 2013 sp. zn. 6 MCdo 18/2011 rozhodujúc o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke okamihu, ku ktorému má byť vykonané ocenenie členského podielu v bytovom družstve v rámci vyporiadania BSM. Stotožnil sa s generálnym prokurátorom v tom, že pokiaľ je predmetom vyporiadania členský podiel v bytovom družstve, ktorý už pripadol na základe rozhodnutia súdu iba jednému z manželov ako výlučnému členovi družstva (v danej veci žalobkyňa), pri jeho oceňovaní nemožno vychádzať z ceny tohto podielu v dobe jeho vyporiadania, ale je potrebné zisťovať obvyklú cenu tohto podielu v dobe zániku spoločného nájmu družstevného bytu a spoločného členstva rozvedených manželov v družstve. Uviedol, že tu treba rozlíšiť odlišnú povahu obsahu konštitutívnych účinkov rozhodnutia súdu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov pri hnutelných veciach a pri vyporiadaní členského podielu v stavebnom bytovom družstve. Zatiaľ čo pri rozhodovaní o hnutelných veciach sa až právoplatnosťou rozsudku o vyporiadaní BSM, ktorý má konštitutívne účinky, stáva jeden z bývalých manželov výlučným vlastníkom takýchto vecí, v prípade členského podielu v bytovom družstve jeho majetkovú hodnotu získava rozvedený manžel už právoplatnosťou rozsudku, ktorým súd rozhodol o zrušení práva spoločného užívania družstevného bytu a spoločného členstva a o určení, ktorý z rozvedených manželov bude naďalej ako člen družstva byt užívať. Predmetom BSM sa tak stáva len nevyporiadany majetkový nárok toho z rozvedených manželov, ktorý sa nestal členom družstva. Výlučný člen družstva môže členským podielom ako majetkovou hodnotou disponovať a to už okamihom zrušenia spoločného členstva v družstve. V tomto okamihu je už jasné, aká majetková hodnota sa dostala v dôsledku zrušenia spoločného členstva jednému z bývalých manželov, a rovnako je zrejmé, o čo sa majetok druhého zmenšil. Pri oceňovaní členského podielu v bytovom družstve v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva treba preto vychádzať zo stavu (stavu družstevného bytu) i obvyklej ceny tohto podielu v dobe zániku spoločného nájmu družstevného bytu a spoločného členstva rozvedených manželov v družstve.

4. Keďže v preskúmvanej veci bolo nesporné, že právo spoločného užívania družstevného bytu, nachádzajúceho sa v Z., na prvom poschodí, číslo bytu X. a spoločné členstvo účastníkov v družstve bolo zrušené rozsudkom Mestského súdu v Košiciach z 15. mája 1989 sp. zn. 20 C 425/1989-7 a za ďalšiu užívateľku bytu ako členka družstva bola určená žalobkyňa právoplatným 31. októbra 1989, týmto okamihom prešli členské práva a povinnosti v bytovom družstve na žalobkyňu a od tohto momentu bolo zrejmé, o čo sa majetok žalobkyne zvýšil a o akú hodnotu sa majetok žalovaného znížil. Odvolací súd (okresný súd) mal preto správne zisťovať hodnotu majetkového nároku žalovaného k 31. októbru 1989.

5. Okresný súd Košice I následne po zrušení jeho rozsudku uznesením krajského súdu rozsudkom z 5. novembra 2015 č.k. 24C/197/1992 -369 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tak, že do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal hnutelné veci a zostatkovú hodnotu členského podielu v sume 1.286,54 eur, do výlučného vlastníctva žalovaného hnutelné veci v hodnote 2.288,09 eur a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňu na vyrovnanie podielov sumu 118,38 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozhodol o zaplatení súdneho poplatku a o náhrade trov konania. Pokiaľ ide o ocenenie členského podielu v bytovom družstve súc viazaný názorom vysloveným v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu, resp. krajského súdu zisťoval hodnotu tohto podielu v dobe zániku spoločného nájmu družstevného bytu a spoločného členstva rozvedených manželov v družstve. Pri stanovení ceny členského podielu vychádzal zo zostatkovej hodnoty tohto podielu.

6. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 11. mája 2017 sp. zn. 2Co/260/2016 rozsudok súdu prvej inštancie okrem výroku, ktorým bolo vyslovené, že o náhrade trov štátu súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku vo veci samej potvrdil a rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení

rozsudku uviedol, že súd prvej inštalácie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, náležite zistil skutkový stav veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. V celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku. Skonštatoval, že súd, ktorému bola vec zrušená a vrátená na ďalšie konanie je povinný riadiť sa právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí. Keďže po rozhodnutí dovolacieho súdu nedošlo k zmene skutkových zistení, bolo potrebné právny názor dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci rešpektovať.

7. Uvedený rozsudok krajského súdu napadol včas podaným dovolaním žalovaný z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 C.s.p.). Podľa dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) C.s.p.). Za otázku zásadného významu považoval, či pri oceňovaní členského podielu v bytovom družstve v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva treba vychádzať z obvyklej ceny tohto podielu v dobe zániku spoločného nájmu družstevného bytu a spoločného členstva rozvedených manželov v družstve alebo v dobe, keď sa rozhoduje o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva. Dovolací súd pristupuje k riešeniu tejto otázky rozdielne, keď v uznesení z 28.mája 2013 sp. zn. 6 MCdo 18/2011 (vydané v tomto konaní) zaujal názor, že pri oceňovaní členského podielu treba vychádzať zo stavu a z obvyklej ceny tohto podielu v dobe zániku spoločného nájmu družstevného bytu a spoločného členstva rozvedených manželov v družstve, čo je v rozpore s právnymi názormi vyslovenými vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu. Poukázal pritom na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 110/2011, 7 MCdo 1/2011, 2 Cdo 8/2007, 3 Cdo 343/2014, ktoré vychádzali z právneho názoru, podľa ktorého aj členský podiel manželov v bytovom družstve je majetkovou hodnotou, ktorú treba vyporiadať v rámci vyporiadania BSM a pri jej vyporiadaní treba vychádzať z cien zodpovedajúcich stavu v čase vyporiadania. Okrem toho odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď pri určení hodnoty členského podielu v bytovom družstve vychádzal zo zostatkovej členského podielu a nie z ceny obvyklej. V tomto smere odkázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 29/2000, 3 Cdo 105/2007, 3 Cdo 88/2010 a na R 40/2002). Podľa dovolateľa predmetnú vec bolo potrebné právne posúdiť tak, že pri určení hodnoty členského podielu v bytovom družstve sa vychádza z trhovej ceny bytu (nie z jej zostatkovej hodnoty), ku ktorému sa predmetný členský podiel viaže a to v čase rozhodovania súdu o vyporiadaní BSM. Nevidel dôvod, aby v prípade členského podielu v bytovom družstve došlo k porušeniu všeobecne uplatňovanej zásady, podľa ktorej pri vyporiadaní BSM sa prihliada na hodnotu vecí, práv a iných majetkových hodnôt v čase vyporiadania a nie v čase zániku BSM. Rozhodnutie najvyššieho súdu v tomto konaní bolo vydané v rozpore s rozhodovacou praxou iných senátov najvyššieho súdu. Navrhol preto aby predmetná vec bola postúpená v súlade s § 48 C.s.p. prejednávajúcim senátom na rozhodnutie veľkému senátu najvyššieho súdu s tým, aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

8. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie krajského súdu, ktorý v súvislosti s oceňovaním členského podielu v stavebnom bytovom družstve vychádzal z právneho názoru najvyššieho súdu, je vecne správne.

9. Senát 6 C najvyššieho súdu, ktorému vec pripadla v súlade s rozvrhom práce na prejednanie a rozhodnutie o dovolaní žalovaného (ďalej len „senát 6 C“ alebo „vec prejednávajúci senát“ alebo „postupujúci senát“), chcel pristúpiť k meritórnemu prieskumu dovolaním napadnutého rozhodnutia v právnej otázke, týkajúcej sa okamihu, ku ktorému treba zisťovať hodnotu členského podielu v bytovom družstve v rámci vyporiadania BSM (či pri oceňovaní treba vychádzať zo stavu (stavu družstevného bytu) i obvyklej ceny tohto podielu v čase zániku spoločného nájmu družstevného bytu a spoločného členstva rozvedených manželov v družstve alebo v čase rozhodovania súdu o vyporiadaní BSM). Keďže pri svojom rozhodovaní dospel k právnemu názoru, ktorý znamená odklon od právneho názoru vysloveného v skorších rozhodnutiach iných senátov najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 4 Cdo 110/2011, 7 MCdo 1/2011, 2 Cdo 8/2007, 3 Cdo 343/2014) mal za to, že sú slnené zákonné podmienky pre postup v zmysle § 48 ods. 1 C.s.p. Vec preto postúpil na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, pričom v uznesení z 24.mája 2019 podrobne odôvodnil svoj odlišný názor, a to v súlade s bodom 3. rozhodnutia.

10. Po postúpení veci senátom 6 C si veľký senát občianskoprávneho kolégia v súlade s § 48 ods. 4 CSP vyžiadala stanoviská ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky a tiež právnických fakúlt univerzít Slovenskej republiky. Všetky pripomienkové miesta sa stotožnili s právnym názorom vysloveným senátom 6C, že rozhodujúcim okamihom, ku

ktorému je potrebné zistiť obvyklú cenu členského podielu v bytovom družstve v rámci vyporiadania BSM je moment zániku spoločného nájmu družstevného bytu a spoločného členstva rozvedených manželov v družstve.

11. Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) skúmal predovšetkým, či boli splnené podmienky pre postúpenie veci v zmysle § 48 C.s.p.

12. Podľa § 48 ods.1 C.s.p. ak senát najvyššieho súdu pri svojom rozhodovaní dospeje k právnenému názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, postúpi vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu. V uznesení o postúpení veci odôvodní svoj odlišný právny názor.

13. Z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku vyplýva, že veľký senát bol zavedený z dôvodu inštitucionálneho zabezpečenia princípu právnej istoty vyjadreného v čl. 2 a za účelom normatívneho pokrytia prípadov, ak sa senát najvyššieho súdu mieni odkloniť od konštantnej judikatúrnej línie SR.

14. Povinnosť dovolacieho senátu predložiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu a kompetencia veľkého senátu vzniká len vtedy, ak existuje judikatórny odklon. O judikatórny odklon (rozpor) ide vtedy, ak existujú dva rozporné právne názory vyslovené v rozhodnutiach najvyššieho súdu a existuje vôľa trojčlenného dovolacieho senátu odchyliť sa od právneho názoru vysloveného v predchádzajúcom rozhodnutí. Odborná spisba zdôraznila, že judikatórnym rozporom je len spor o interpretáciu právnej normy (normatívny rozpor). Nie je ním teda rozpor hodnotový ani principiálny (Kuhn, Z. Konzistence judikatury jako problém právní kultury, Praha. Eurolex Bohemia 2006).

15. K povinnosti senátu najvyššieho súdu postúpiť vec veľkému senátu pre nejednotnosť rozhodovacej praxe sa najvyšší súd vyjadril v rozhodnutí z 10. novembra 2016 sp. zn. 3 Cdo 174/2016 <aspi://module='JUD'&link='JUD2240084SK'&ucin-k-dni='30.12.9999'>. V tomto rozhodnutí senát vyslovil názor, podľa ktorého ak trojčlenný senát zistí, že iný senát zaujal v určitej otázke odlišný názor, ktorý vec prejednávajúci senát nezdieľa, má dve možnosti, buď sa stotožní so starším právnym názorom (už ustáleným v praxi na základe publikovaného judikátu, stanoviska alebo na základe rozhodnutia veľkého senátu) a svoje rozhodnutie založí na tomto názore, alebo vec postúpi veľkému senátu. Pokiaľ ešte v určitej právnej otázke nedošlo k prijatiu (publikovaniu) stanoviska alebo judikátu, prípadne ešte nebolo vydané rozhodnutie veľkého senátu, má povinnosť postúpiť vec veľkému senátu ten trojčlenný senát najvyššieho súdu, ktorý sa mieni názorovo odchyliť (odkloniť) od skoršieho rozhodnutia iného senátu najvyššieho súdu.

16. V danom prípade senát 6 C predložil vec veľkému senátu s odôvodnením, že jeho názor na riešenie otázky, ktorý okamih je rozhodujúci pri oceňovaní členského podielu v bytovom družstve v rámci vyporiadania BSM, je odlišný od právneho názoru vysloveného inými trojčlennými senátmi najvyššieho súdu (senátmi 2 C, 3 C, 4 C a 7 C).

16. Veľký senát z obsahu spisu zistil, že už pred postúpením veci existovali na nastolenú právnu otázku v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozdielne právne názory, ktoré na jednej strane predstavovalo rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 18/2011 a na druhej strane rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 110/2011, 7 MCdo 1/2011, 2 Cdo 8/2007 a 3 Cdo 343/2014. Ide o prípad, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a kedy je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) C.s.p. V takomto prípade má prejednávajúci senát možnosť buď sa prikloniť k právnenému názoru, ktorý bol vyslovený v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 18/2011 alebo za správny bude považovať právny názor prijatý v rozhodnutiach sp. zn. 4 Cdo 110/2011, 7 MCdo 1/2011, 2 Cdo 8/2007 a 3 Cdo 343/2014. Vec prejednávajúci senát v rámci prípustnosti dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia inú možnosť nemá. Veľký senát dospel preto k záveru, že v danom prípade nemal senát 6 C splnené podmienky na postúpenie veci podľa § 48 ods. 1 C.s.p.

17. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 1 VCdo 4/2017 uviedol, že veľký senát, rovnako ako trojčlenný senát má oprávnenie (povinnosť) skúmať svoju príslušnosť na rozhodovanie, teda či boli splnené zákonné podmienky pre postúpenie veci trojčlenným senátom podľa § 48 C.s.p. Keďže zákon neupravuje existenciu žiadneho iného subjektu, ktorý by posúdil vzniknutý konflikt medzi trojčlenným senátom a veľkým senátom, môže to byť jedine veľký senát, ktorý tento kompetenčný spor rozhodne. Ak teda veľký senát dospeje k záveru, že chýba zákonný podklad pre jeho meritórne rozhodnutie, musí postúpenú vec vrátiť príslušnému trojčlennému senátu na prejednanie a rozhodnutie. Uvedený názor je súladný predovšetkým s princípom neodňateľnosti svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1

Ústavy SR a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd). K zhodnému názoru dospel aj Najvyšší súd Českej republiky (stanovisko pléna č. Plns 1/2011), ako aj odborná spisba (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol., Civilný sporový poriadok <aspi://module='ASPI'&link='160/2015%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 201).

18. Veľký senát z uvedených dôvodov rozhodol tak, že vrátil vec na prejednanie a rozhodnutie senátu 6 C.

19. Toto rozhodnutie prijal veľký senát pomerom hlasov 5 : 2.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok Odlišné stanovisko sudcu JUDr. Ivana Machyniaka k rozhodnutiu veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. apríla 2020 vo veci sp. zn. 1 VCdo 3/2019

Nesúhlasím s názorom väčšiny veľkého senátu, že vo veci sp. zn. 1 VCdo 3/2019 neboli splnené podmienky pre jej postúpenie veľkému senátu vyplývajúce z ustanovenia § 48 ods. 1 C.s.p.

Zmyslom a účelom zriadenia veľkého senátu najvyššieho súdu bolo prispieť k zabezpečeniu jednoty rozhodovania senátov najvyššieho súdu, ako aj jednoty judikatúry a jej akceptovania jednak senátmi samotného najvyššieho súdu ako aj súdmi nižších inštancií. Veľký senát predstavuje inštitucionálne zabezpečenie princípu právnej istoty vyjadreného v čl. 2 C.s.p. Tomu potom korešponduje aj právna úprava povinnosti senátu najvyššieho súdu postúpiť vec veľkému senátu vyplývajúca priamo z § 48 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ak senát najvyššieho súdu pri svojom rozhodovaní dospeje k právnenému názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, postúpi vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu a právna úprava, podľa ktorej právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá C.s.p.). Z logiky veci vyplýva, že základným predpokladom pre postup podľa tohto ustanovenia je, že rovnaká právna otázka už bola skôr riešená v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu (inak by sa vec prejednávajúci senát nemal od čoho odkloniť). Povinnosť postúpiť vec veľkému senátu má trojčlenný senát vždy za predpokladu, ak sa mieni pri svojom rozhodovaní odkloniť od právneho názoru už vyjadreného v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu. Ustanovenie § 48 C.s.p. sa teda vzťahuje na prípady, ak trojčlenný senát najvyššieho súdu dospeje k právnenému názoru, ktorý znamená odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (stanovísk uverejnených v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR) alebo zmenu právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí trojčlenného senátu najvyššieho súdu alebo odklon od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí veľkého senátu (pozri R 17/2017). Pokiaľ ešte v určitej právnej otázke nedošlo k prijatiu stanoviska alebo judikátu, prípadne ešte nebolo vydané rozhodnutie veľkého senátu, má povinnosť postúpiť vec veľkému senátu ten trojčlenný senát, ktorý sa mieni názorovo odkloniť od skoršieho rozhodnutia iného trojčlenného senátu.

V danej veci v právnej otázke, týkajúcej sa určenia okamihu rozhodujúceho pre ocenenie členského podielu v bytovom družstve pri vyporiadaní BSM, najvyšším súdom nebolo prijaté stanovisko, ani publikované rozhodnutie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR a ani veľký senát o tejto otázke rozhodnutie nevydal. Keďže vec prejednávajúci senát 6C v uvedenej právnej otázke za relevantný okamih považoval čas, kedy došlo k zániku spoločného členstva rozvedených manželov v družstve, nepochybne dospel k právnenému názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru vyjadreného v ostatnom nepublikovanom rozhodnutí senátu 3C (rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 343/2014), ktorý vychádzal z ceny členského podielu v čase jeho vyporiadania. Ide teda o situáciu, keď vec prejednávajúci senát 6C dospel v nastolenej otázke k právnenému názoru odlišnému od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, o ktorej neexistuje publikované rozhodnutie najvyššieho súdu a ani stanovisko veľkého senátu. Podľa môjho názoru boli v tejto veci splnené

všetky zákonné predpoklady pre postup podľa § 48 ods. 1 C.s.p. a bolo preto zákonnou povinnosťou senátu 6C vec postúpiť na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu, čo senát 6C aj urobil. Dôvod na predloženie veci veľkému senátu tu existoval o to viac, že senát 6C sa mienil v tejto otázke odkloniť v podstate od konštantnej judikatúrnej línie najvyššieho súdu. V danom prípade rozhodnutie väčšiny veľkého senátu o vrátení veci na prejednanie a rozhodnutie senátu 6C v podstate znamená popretie samotného účelu a zmyslu § 48 ods. 1 C.s.p. Nastolenú právnu otázku bolo totiž možné autoritatívnym a záväzným spôsobom vyriešiť iba rozhodnutím veľkého senátu. Za súčasného stavu, keď o nastolenej právnej otázke rozhodne trojčlenný senát, nič nebráni tomu, aby v budúcnosti iný senát najvyššieho súdu znova túto otázku odlišne posúdil, čím sa stav právnej neistoty iba zbytočne predlžuje. Rozhodnutie väčšiny veľkého senátu, ktorým vrátil vec na prejednanie a rozhodnutie senátu 6C bez rozhodnutia o nastolenej právnej otázke, považujem preto za neprijateľné.

S týmto odlišným stanoviskom sa stotožňuje aj členka senátu 6C JUDr. Daniela Švecová.